

Učebné osnovy Živej školy pre 1. ročník

Slovenský jazyk 1.ročník	
Obsahový štandard	Výkonový štandard
<p>Zvuková stránka jazyka a pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> - vzťah slova, vety - cvičenie fonetického sluchu – delenie viet na slová, slovo na slabiky, hlásky (analyticko-syntetická činnosť) - určovanie počtu a poradia hlások v slove - ch, dz, dž, ä, ako špecifické hlásky slovenského jazyka <p>Syntax</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozorovanie intonácie výpovede, - druhy výpovedí podľa obsahu: oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie, zvolacie – zvukové rozlišovanie <p>Lexikológia</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam slova - pozorovanie a tvorenie slov opačného a blízkeho významu (presunuté do 2. ročníka) <p>Písanie</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyvodzovanie písmen z tvarov predmetov a postáv z príbehov - nácvik písania tvarov písma veľkej a malej tlačenej a veľkej a malej písanej abecedy <p>Čítanie</p> <ul style="list-style-type: none"> - písmená veľkej a malej tlačenej abecedy, písanej abecedy - členenie vety na slová, slov na písmená - spájanie písmen do slov, slov do viet - jednoduché rozprávanie deja, jeho počúvanie, reprodukcia <p>Sloh</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozprávanie zážitkov, reprodukcia vypočutých rozprávok a príbehov <p>Grafomotorické cvičenia</p> <ul style="list-style-type: none"> - správny úchop kresliacich a písacích potrieb - prostredníctvom formového kreslenia nácvik tvarových prvkov tlačenej písma – striedanie zvislej, vodorovnej, šikmej a obľej línie - osvojovanie si základných hygienických návykov (správne držanie tela, správne 	<p>Zvuková stránka jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> - Žiak delí slová na slabiky, dopĺňa chýbajúce slabiky, vyhľadáva slová podľa slabík, slová podľa počtu slabík, rozdeľuje slová na jednoslabičné a viacslabičné. - Žiak spoznáva hlásku a písmeno v daných slovách - Vie rozlíšiť fakt, že v niektorých prípadoch existuje len jedna hláska, ktorá sa skladá z dvoch písmen (dz, dž, ch). - vie, že slovo, veta je zapísaná skutočnosť - vie postrehnúť prvú hlásku v slove - rozozná poslednú hlásku v slove - vie slovo vyhláskovať - z hlások povie slovo - chápe pevné spojenie písmena a hlásky - Žiak vie: - vyslovovať krátke a dlhé samohlásky, - pozná významovú podobu slova - žiak sa naučí vzorne vyslovovať hlásku ä. - rozoznáva správne kvantitu (dĺžku) hlások <p>Syntax</p> <ul style="list-style-type: none"> - podľa vetnej intonácie a obsahu rozozná či oznamujeme, pýtame sa alebo rozkazujeme <p>Lexikológia</p> <ul style="list-style-type: none"> - v praktických činnostiach vie použiť jednoduché obrazné prostriedky (prirovnania, slová s podobným významom, slová s opačným významom, zdrobneniny) <p>Písanie</p> <ul style="list-style-type: none"> - správne podľa predlohy odpíše tvary veľkej a malej tlačenej abecedy, veľkej a malej písanej abecedy (ďalej len abecedy) - správne podľa diktovania napíše tvary abecedy - čitateľne odpíše jednoduchý text s použitím písmen abecedy - čitateľne podľa diktovania napíše krátke známe slová

umiestnenie papiera, zošita, dodržiavanie optimálnej vzdialenosti od papiera, správne držanie a vedenie kresliacich a písacích potrieb, udržiavanie poriadku v školských potrebách), pracovných návykov, estetických návykov

Formové kreslenie

- Kreslenie foriem predchádza samotnému nácviku písania. V striedaní priamych a oblých línií, v rôznych veľkostiach a obmenách postupne vyvíjame pre 1. ročník dôležité základné formy :
- zvislé, vodorovné a diagonálne čiary, uhly (ostré a oblé), hviezdicovité formy, trojuholníky, štvoruholníky a ďalšie pravidelné mnohoúhelníkové formy
- konvexné a konkávne oblúky, vlnovité formy, kruh, elipsa, špirála, lemniskáta a pod.
- riadkové formy
- metamorfóza riadkových foriem

Literatúra

- aktívne počúvanie rozprávok, príbehov zo života zvierat, rastlín, príbehov ku sviatkom v roku, morálne príbehy, príbehy zo života detí...
- jazykolamy
- reprodukcia vypočutého textu
- ilustrácie k prečítaným textom
- dramatizácia
- rozprávanie vlastných zážitkov
- pojmy: text, ilustrácia, bábkové divadlo, bábka
- ľudová rozprávka
- inonárodné ľudové rozprávky
- prednes básničiek ku písmenám, ročným obdobiam, mesiacom, dňom, sviatkom..
- nácvik pásiem, malých divadelných foriem na slávnosti (Vianočná hra, topenie Moreny, Jánske hry...)

- píše písmená správneho tvaru i správne orientované
- pozná správny smer písania – zľava doprava a zhora dole

Čítanie

- prečíta písmená abecedy
- určí počet slov vo vete
- číta po hláskach
- zo zadaných písmen tvorí slová
- zvláda približné čítanie
- vie ukázať správne písmeno, vie ukázať slovo v texte
- vie odpovedať na otázky, ktoré sa viažu na obsah textu

Sloh

- vie reprodukovať svoj zážitok
- formuluje krátke otázky a primerane výstižné odpovede
- rozpráva plynule
- rozpráva jasne a zrozumiteľne

Grafomotorické cvičenia

- má správny úchop špongie
- má správny úchop špajdle
- má správny úchop kvádríka, voskovky
- zvláda súvislé veľké pohyby
- zvláda súvislé malé pohyby
- má primeraný prítlak
- formy
- urobí rovnú čiaru s istotou
- urobí oblú čiaru s istotou

Formové kreslenie

- žiak dokáže podľa vzoru nakresliť rovné a oblé čiary v ich variáciách
- žiak dokáže podľa predlohy nakresliť zvislé, vodorovné a diagonálne čiary, uhly (ostré a oblé)
- žiak dokáže podľa predlohy nakresliť hviezdicovité formy, trojuholníky, štvoruholníky a ďalšie pravidelné mnohoúhelníkové formy, tiež konvexné a konkávne oblúky, vlnovité formy, kruh, elipsu, špirálu, lemniskátu, riadkové formy a pod

Literatúra

- vie správne vyslovovať jazykolamy
- v známej básni vníma slovo
- v známej básni vníma slabiky
- vie samostatne, plynulo porozprávať vlastné zážitky
- rozlišuje text a ilustráciu
- pozná bábkové divadlo a vie, že v ňom hrajú bábkavy
- báseň po opakovaní zvládne spamäti
- vie počúvať a primerane vnímať texty z

	literatúry - na základe kresby na tabuli vie rozprávať o počutí - vie zopakovať vypočítaný text - na základe príbehu vie nakresliť obrázok - vie predniesť spoločne s triedou krátke básne - je schopný zapojiť sa do dramatizácie
--	--

Matematika 1. ročník	
Obsahový štandard	Výkonový štandard
<p>Numerácia v obore prirodzených čísel do 20</p> <ul style="list-style-type: none"> - dvojice, vzťah rovnako – nerovnako, viac – menej - kvalita čísel počítanie po jednom, po dvoch... - poznávanie rímskych číslic I až XX - čítanie a písanie čísel 0 až 20 - porovnávanie čísel <p>Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 20</p> <ul style="list-style-type: none"> - sčítanie a odčítanie v obore do 20 bez prechodu cez desiatku - Príprava na násobenie a delenie prirodzených čísel v obore násobilky do 7 - utváranie skupín vecí o danom počte, násobkové rady <p>Elementy algebry</p> <ul style="list-style-type: none"> - nerovnice, napr. $a < 8$ alebo $a > 4$ v obore do 20 hrou, obrazom, písomne. - slovné úlohy zadávané ústne - slovné úlohy na porovnávanie - jednoduché slovné úlohy na sčítanie a odčítanie - jednoduché slovné úlohy na určenie neznámych častí z celku - formy – čiara, oblúk <p>Geometria (súčasťou formového kreslenia)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Geometrické tvary: trojuholník, kruh, štvorec, obdĺžnik bez zavedenia definícií 	<p>Numerácia v obore prirodzených čísel do 20</p> <ul style="list-style-type: none"> - vie určiť pred, za, hneď pred a hneď za - vie povedať čoho je viac, menej, rovnako - vie určiť počet predmetov, vecí (prvkov) v obore 1 – 20. - dokáže utvárať skupinky vecí o danom počte predmetov k danému číslu z oboru 1 – 20 - vie priradiť príslušný počet predmetov, vecí (prvkov). - pozná rímske čísla I až X. - vie čítať a písať arabské čísla 1 až 20. - orientuje sa v rade čísel 1 až 20. - dokáže vymenovať rad čísel do 110 - určí poradie prvý, druhý, ... posledný. <p>Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 20</p> <ul style="list-style-type: none"> - spamäti pozná všetky základné spoje sčítania a odčítania v obore do 10 ($6 + 3$, $9 - 5$, atď.) - ovláda všetky spoje sčítania a odčítania v obore do 20 bez prechodu cez základ 10 ($12 + 4$, $16 - 3$). - vie v rytme vymenovať násobkové rady 2, 3, 4, 5, 10 – bez zápisu <p>Elementy algebry</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokáže porovnať dve čísla - dokáže určiť pomocou hry, obrazu a matematického zápisu aspoň jedno riešenie nerovnice typu $a < 8$ alebo $a > 4$, v obore do 20. <p>Slovné úlohy</p> <ul style="list-style-type: none"> - vie vyriešiť názorne slovnú úlohu charakterizovanú vzťahmi viac, menej, rovnako v obore do 20. - vie vyriešiť slovnú úlohu na sčítanie typu: z dvoch častí treba určiť celok. - vie vyriešiť slovnú úlohu na odčítanie typu: z celku a zo známej časti určiť

	<p>neznámu časť.</p> <p>Geometria (súčasťou formového kreslenia)</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlíši geometrické tvary: trojuholník, kruh, štvorec, obdĺžnik - dokáže nakresliť uzavretú a otvorenú čiaru, priamu a oblú čiaru
--	--

Anglický jazyk 1.ročník	
Obsahový štandard	Výkonový štandard
<p>Tematické okruhy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozprávky - tradičné verše, piesne, kolové hry, prstové a pohybové hry <p>Možné obsahy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zbierka - „Rhythms, Rhymes, Games and Songs for the Lower School“ - hádankové a otázkové hry - jednoduché pokyny, - ukazovania a pomenovania - základné číslovky do 20 - základné farby, časti tela - základné predmety v triede 	<ul style="list-style-type: none"> - žiak je schopný načúvať príbehu - rozumie základným pokynom a spolupracuje - dokáže napodobňovať výslovnosť učiteľa

Prvouka 1. ročník	
Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> - ročné obdobia, premeny prírody (človek, rastliny, zvieratá, kamene) - štyri živly – v príbehoch - rytmus času (striedanie dňa a noci, rok, mesiac, týždeň, deň, poznávanie hodín - presunuté do 2. ročníka) - orientácia v priestore (škola a život v škole, naša trieda) - starostlivosť o zdravie (denný poriadok žiaka, časti dňa, čistota, úraz a choroba) - vzťahy v rodine - pojmy 	<ul style="list-style-type: none"> - žiak rozlišuje jednotlivé ročné obdobia, pozná premeny prírody - na základe vlastného prežívania a zážitkov rozpoznáva štyri živly - pozná rytmus času – vymenuje mesiace v roku, dni v týždni, časti dňa, denné aktivity, striedanie dňa a noci - vie sa orientovať v najbližšom priestore (v triede, v škole, v okolí školy) - pozná základné pravidlá bezpečnosti a starostlivosti o zdravie - vie kto je babka, dedko, súrodenci, bratrance a sesternice, teta, ujo,...

Telesná výchova 1. ročník	
Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> - rôzne pôvodné ľudové pohybové hry, kruhové spievané hry, riekanky a naháňačky - tleskanie a rytmické vydupávanie, skoky cez švihadlo - dôraz je kladený na rytmické spojenie pohybu a slova 	<ul style="list-style-type: none"> - rozvoj orientačných, reakčných, rovnovážnych, rytmických, rozlišovacích a koordinačných pohybových schopností - žiak zvláda v súlade s individuálnymi predpokladmi jednoduché pohybové činnosti jednotlivca alebo činnosti vykonávané v skupine; usiluje o ich zlepšenie - spolupracuje pri jednoduchých tímových pohybových činnostiach - reaguje na základné pokyny a povely k osvojovanej činnosti a jej organizácií v známych priestoroch školy žiak uplatňuje hlavné zásady hygieny a bezpečnosti pri pohybových činnostiach - žiak so zdravotným oslabením zvláda jednoduché špeciálne cvičenia súvisiace s vlastným oslabením

Hudobná výchova 1. ročník	
Obsahový štandard	Výkonový štandard
<p>Spev, hudba:</p> <ul style="list-style-type: none"> - voľne sa vznášajúca melódia v pentatonicky otvorenom priestore okolo 'a1', ktoré nacvičujeme napodobňovaním - piesne k ročným obdobiam, sviatkom - detské piesne z ľudových kolohier a detských hier (napr. Oli, Oli Janko, Zlatá brána...) - vedľa starostlivosti o hlas sa dieťa učí hrať na detskú flautu alebo lýru alebo kantelu - výcvik prstovej zručnosti na nástroji - najzákladnejšie improvizačné prvky môžeme prežívať napr. na detskej lýre ako nálady - jednoduché rytmy precvičovať tleskaním a pod. (agogicky zrozumiteľný rytmus) <p>Inštrumentálna výchova inšpirujeme k tomu, aby si v priebehu školskej dochádzky každé dieťa zvolilo hudobný nástroj (individuálne vyučovanie)</p> <p>Eurytmia</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlíšenie rovných a oblých línií, špirála - jednoduché formy napodobňovania 	<ul style="list-style-type: none"> - pozná piesne k ročným obdobiam a sviatkom v roku - pozná piesne z detských folklórnych hier - správne drží flautu - správne fúka do flauty - vie zahrať podľa nápodoby jednoduché pentatonické piesne - vie improvizačne hrať na detskej faute alebo lýre alebo kantele <p>Eurytmia</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokáže so spolužiakmi vytvoriť v priestore kruh a stáť v kruhu - dokáže základným spôsobom napodobniť pohyby hlások - dokáže spolupracovať so spolužiakmi v kruhových a spoločných hrách. - dokáže prevziať rozličné úlohy v kruhových a spoločných hrách

<p>hlások (vždy zahrnuté do rozprávkových hier)</p> <ul style="list-style-type: none"> - chôdza, beh, poskoky - rytmické cvičenia a cvičenia zručnosti, na ktorých sa vyvíja motorika detí - krátke pentatonické melódie, kvinta ako základný interval (rovnako ako súčasť rozprávkových obrazov) - obsah vyučovania je postavený na rozprávkových motívoch. Všetky formy v priestore sú rozvíjané pomocou obrazov. 	
---	--

Ručné práce 1.- 2. ročník	
Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> - práca s papierom - trhanie (hodvábneho papiera), strihanie, skladanie, lepenie, vrstvenie - práca s včelím voskom - modelovanie, výroba sviečok, drobných predmetov a ozdôb - práca s ovčou vlnou - čistenie, pranie, čechranie, česanie - kefami, česacím strojom, robenie nitky, spriadanie nití na vretienku, háčkovanie retiazky prstami, nahadzovanie očiek, štrikovanie hladko, obratko, uberanie, priberanie, ukončovanie, výroba ovečky z guliek vlny, výroba anjela, výroba jednoduchej bábiky omotávaním vlny, výroba brmbolcov, snehuliaka, snehových gúl z vlny - štrikovanie hladko, obratko - šál, taštičky, jednoduchých zvierat, maňušiek, bábik - šitie - rôzne druhy stehov, šitie vrecúšok, obalu na flautu, taštičiek, a iných úžitkových predmetov - rôzne "hry" (kúzla) na prstoch, kvázištrikovanie, štrikovanie trikotínu - háčkovanie retiazky najskôr na prstoch, potom háčikom - tkanie na malých tkacích rámikoch 	<ul style="list-style-type: none"> - vie samostatne trhať, strihať, skladať, lepiť, vrstviť papier - vie urobiť z vosku sviečku, vymodelovať malé predmety - vie si urobiť kľbko z vlny - vie urobiť retiazku prstami - vie štrikovať hladko, obratko, uberať a priberať očká - vie začať a ukončiť štrikovanie - vie urobiť brmbolec - vie si navliecť niť - vie začať šitie, ukončiť šitie - ovláda druhy stehov - predný, zadný, krycí, ozdobný - vie uháčkovať retiazku háčikom